

In deze VR in Mokum veel aandacht voor duurzaam of maatschappelijk verantwoord ondernemen – geef het beestje maar een naam, maar het gaat ons natuurlijk gewoon om de preventie- en besparingsmogelijkheden die de Wet milieubeheer al ruim een decennium geleden benoemde. Mogelijkheden in de toeristenbranche bijvoorbeeld. Maar ook aan de Zuidas. In de buurtsuper en bij kleine winkeliers. En antwoord op de vraag of die mogelijkheden beter af te dwingen zijn via een AmvB dan een vergunning. Maar ook veel vragen: sluit u de deuren van het vriesvak in de supermarkt? En heeft dat vriesmeubel wel een deur? Staan milieuzorgsystemen borg voor vergunningen op maat? Moet je altijd isoleren als je wilt besparen? Zijn al die lampen boven vitrines nodig? En wie veroorzaakt eigenlijk de meeste CO₂-uitstoot in de stad? Vragen, vragen... en soms onverwachte antwoorden. VR is zo een continu leerproces – ‘een avontuur’, volgens de inspecteur op cursus.

DUURZAAM TOERISME...

‘Prachtig landschap, overweldigende natuur: zaken om voorzichtig mee om te gaan, zodat toekomstige generaties daarvan nog op dezelfde manier kunnen genieten. Maar vakanties

kunnen ook een belasting betekenen voor die omgeving.’ Een milieuorganisatie aan het woord? – Ne hoor: reisorganisator TUI Nederland, die op haar website vervolgt: ‘Daarom proberen wij juist die bestemmingen, accommodaties, vervoer en excursies te selecteren die rekening houden met natuur, milieu, mensen en cultuur. Duurzaam toerisme noemen we dat.’

... loopt als een trein!

Edgar Zonneveldt van de DMB schoof vorig jaar om tafel met Amsterdamse vervoerders, hoteliers, evenementenorganisatoren, de KLM, rondvaartbedrijven, het ATB (de voormalige VVV), en TUI. ‘Ons idee was: laten we eens kijken hoe we toerisme en duurzaamheid kunnen combineren. Uit onderzoek was al gebleken dat Amsterdamse ondernemers er wel brood in zagen het

toerisme milieuvriendelijker te maken. Toch dacht ik in eerste instantie: dat wordt niks, maar het loopt als een trein! Eerst hebben we de milieubelasting van toeristische arrangementen bepaald, en de ecologische voetafdruk van verschillende toeristen genomen. Op basis daarvan zijn aantrekkelijke arrangementen bedacht die het milieu minder belasten dan het huidige aanbod, en zijn uiteindelijk twee voorbeeld-DUTO-arrangementen vastgesteld.’ Kortom: DUTO leeft! Zonneveldt: ‘Doel van het project is de branche te verduurzamen door meer samenwerking in de toeristische keten. Zo hopen we op gemeentelijk niveau samen met de belangrijkste spelers uit de branche duurzaam toerisme te verankeren in hun organisatie.’ Inmiddels heeft TUI het initiatief overgenomen. Goed voor toeristen, aanbieders, stad, economie, én milieu.

Toeristische links:

<http://www.ddh.nl/duurzaam/toerisme/>
<http://www.duurzaamtoerisme.com>

En kijk eens op www.consumptie.novem.nl om te zien welke consumentenbestedingen de meeste milieudruk opleveren, en wat u zelf kunt doen.

ONDERWEG NAAR MORGEN: DUURZAAM ONDERNEMEN

Goed, het economisch tij zit tegen: voor de gemiddelde bedrijfsleider geen 'natuurlijk moment' om te denken aan duurzaamheid. Maar angst voor regelgeving en rompslomp maakt soms blind voor mogelijke besparingen en positieve uitstraling. Hoe zet je ondernemers toch aan tot besparing en preventie? Welke mogelijkheden biedt de regelgeving ons? Een blik op de ontwikkelingen in Amsterdam.

Tip: 'Vooroverleg - ook bij AmvB-bedrijven'

Een tip van Eddy Steenmeijer van de DMB op de Novem-themadag 'Onderweg naar duurzaam ondernemen': 'Voer ook vooroverleg bij AmvB-bedrijven, specifiek over de vier VR-thema's, niet gekoppeld aan een bedrijfscontrole. Want de motivatie van de ondernemer zal als sneeuw voor de zon verdwijnen als je eerst geconstateerde overtredingen ter sprake brengt, en dan begint over zijn waterverbruik. Breng besparingsmogelijkheden in beeld, op basis van Infomil-gegevens over de stand der techniek. Plan structureel overleg over VR-aspecten. En wijs de ondernemer in alle rust en redelijkheid op zijn plichten en verantwoordelijkheid voor een plan van aanpak, want anders is het moeilijk handhaven.'

De stelling van Amsterdam

'Vergunning en AmvB bieden even goede mogelijkheden'

Tijdens de dag bleken grote verschillen tussen gemeentes over de benadering van VR. Steenmeijer verdedigde zijn stelling: *vergunning en AmvB bieden even goede mogelijkheden*. Sommige aanwezigen dachten daar anders over. Bij AmvB's haal je niet het onderste uit de kan als het om VR gaat, AmvB's schenken geen aandacht aan verwoermanagement, vergunningen zijn maatwerk en daarin kun je veel meer regelen, klonk het. Steenmeijer: 'De directeur van een grote milieudienst zei: "AmvB's zijn toch voor kleine kneuterbedrijfjes" – Ik antwoordde: "En het WTC, de Rembrandttoren, de Bijenkorf dan?" Ook AmvB-ondernemers kun je verplichten een plan van aanpak te schrijven met energiebesparingsmaatregelen. Net zo specifiek als in een vergunning, onderbouwd door onderzoeksrapporten, gekoppeld aan een terugverdiëntijd. Heel belangrijk is dat je op die manier rechtongelijkheid voorkomt. Een bioscoop waar vijfhonderd mensen in kunnen valt onder het Besluit horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen milieubeheer. Een bioscoop met een capaciteit van tweeduizend mensen is vergunningplichtig. Het

is redelijk als je van beide bedrijven besparingsmaatregelen eist als de terugverdiëntijd vijf jaar of minder is.' Redelijkheid en rechtsgelijkheid als uitgangspunt dus. 'Sterker nog,' vervolgt hij: 'Bij AmvB-ondernemingen is VR misschien wel makkelijker: kant-en-klare voorschriften, op basis waarvan je plannen kunt verlangen. Oude vergunningen - waarin die aspecten niet aan bod komen - moeten worden geactualiseerd. En goede, volledige vergunningen schrijven kost tijd.'

Wm en nieuwbouw

Steenmeijer bracht ook de relatie nieuwbouw en VR ter sprake: 'De Wet milieubeheer biedt betere mogelijkheden dan het Bouwbesluit. Regel preventie en besparing bij nieuwbouw dus via de Wm. Die biedt je de mogelijkheid een nadere eis op te leggen, als blijkt dat tijdens de bouw maatregelen niet worden uitgevoerd. Bij bedrijven met een vloeroppervlak van tienduizend vierkante meter of meer hanteren wij het ALARA-principe en een terugverdiëntijd van vijf jaar. Dan kun je bijvoorbeeld warmte/koude-opslag suggereren. En in bestemmingsplannen kan worden vastgelegd dat op een stuk grond duurzaam moet worden gebouwd. Maar je moet vasthoudend zijn van planfase tot realisatie.'

Scholing en motivatie

Mede daarom zijn specialisten noodzakelijk. Bij de DMB zijn we inmiddels van het idee af dat elke inspecteur zich met VR bezighoudt. Steenmeijer: 'Het is een selecte, gespecialiseerde en getrainde groep. Die elk jaar wordt uitgebreid doordat de inspecteurs anderen via persoonlijke coaching begeleiden.' Want scholing blijft van cruciaal belang - al was het alleen voor de motivatie.

Kijk eens op:

www.duurzaamondernemen.nl

www.duurzaamondernemen.novem.nl

Duurzaam Detail

Kunnen we ervoor zorgen dat winkeliers minder energie gaan verbruiken? Wie hebben we daarbij nodig? Hoe pakken we dat aan? Gesubsidieerd door Senter zetten we - in samenwerking met de stichting Collusie - een project voor Amsterdamse stadsdelen op. Voor de winkeliersverenigingen, detaillisten en horeca-ondernemers hebben we *fact sheets* gemaakt, bladen met informatie over productkoeling, verlichting, duurzame energie en automatische deuren. De bladen zijn specifiek bedoeld om kleine winkeliers - die niet wettelijk verplicht kunnen worden maatre-

gelen te treffen - te motiveren. Met advies, maar ook met leveranciers en producten. Makkelijk voor de stadsdelen, gratis voor de winkeliers, zodat het mes aan vele zijden snijdt.

Zie ook: www.duurzaamdetail.nl
www.collusie.org

Klimaatbeurs

Amsterdam Reduceert CO₂ (ARC) en de provincie Noord-Holland organiseerden de Klimaatbeurs, de opvolger van de Klimaatconferentie. De beurs was gericht op Noord-Hollandse gemeenten, en leveranciers van duurzame producten.

Verkopers van dubbel glas naast de DMB? André Struiker van energiebureau ARC: 'Ons doel was productaanbieders in contact te brengen met productafnemers. En dat is gelukt. Meer dan veertig aanbieders presenteerden hun producten en diensten op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. Met stands en workshops. De beurs was voor iedereen die te maken heeft met klimaatbeleid: ambtenaren, bestuurders, adviseurs, producenten, raadsleden, en woningcorporaties.'

Kijk voor meer informatie op:
www.klimaatbeurs.nl

MILIEUZORGSYSTEMEN

Een lijstje handige milieutips is niet meer voldoende voor effectieve milieuzorg. Professionele zorgsystemen moeten de weg vrijmaken voor minder uitgebreide vergunningen, en de verantwoordelijkheid nog meer bij ondernemers leggen. Besparings- en preventiemaatregelen worden structureel onderzocht, vastgelegd en nagestreefd. Hoe beter dat systeem, hoe makkelijker de handhaving straks wordt. Het Amsterdamse VU-ziekenhuis moet medio 2005 een nieuwe milieuvergunning op maat hebben, met een beperkt aantal voorschriften. Gebaseerd op een adequaat zorgsysteem.

Milieuzorg en de Bijna-dood-ervaring

en koop eens
wat spaarlampen!

DMB-inspecteur Roel Ketelaars begeleidt het vergunningstraject: 'De VU rapporteert zelf over de milieugevolgen van het ziekenhuis en het stukje medische faculteit dat onder de vergunning valt. Haar zogeheten milieubarometer - een rapport over die milieu-impact van het ziekenhuis - geeft ons inzicht in de milieubelasting. Voor alle VR-aspecten wordt vastgelegd wat de mogelijkheden zijn en wat er moet gebeuren. Tot het waterverbruik per medewerker - en je ziet meteen dat dat nu heel hoog ligt.' De vergunning zal uiteindelijk voor een belangrijk deel gebaseerd zijn op een degelijk milieuzorgsysteem. Beleidsmedewerker Edgar Zonneveldt: 'En dat voorkomt een grotere papierberg. Het gaat de kant op van een audit: je controleert het systeem, want als dat goed werkt, worden de maatregelen doorgevoerd. Althans: het is de beste waarborg voor beheersing en vermindering van de milieubelasting.' En de onderzoeks- en rapportagekosten die het ziekenhuis maakt? 'Die wegen ruimschoots op tegen de voordelen: imagoverbetering en vooral besparing. Want besparing is kassa!'

'Besparing is kassa!'

Milieuzorg vraagt een systematische aanpak volgens de plan-do-check-act-cyclus. Vaak is dat: bewustwording, leren, toepassing en inbedding/borging.

Eerst een 'diagnose', op basis van een scan van de milieuaspecten. Dan prioriteiten stellen en meetbare doelstellingen formuleren. Die werk je uit in concrete maatregelen, die je vastlegt, uitvoert en continu controleert. En: certificaten zijn slechts een middel om het doel op professionele wijze te bereiken: voldoen aan regelgeving en continue verbetering van de milieuprestatie.

CO₂-uitstoot: 50% door bedrijven

Klimaatbeleid van een gemeente - of zelfs van stadsdelen - het klinkt altijd wat potsierlijk. Het klimaat houdt immers niet op bij grenzen. Maar het beleid van een stad als Amsterdam is van belang voor de totale reductie van de CO₂-uitstoot.

Door samen te werken kunnen we bijdragen aan de Nederlandse doelstelling: in 2010 zes procent minder uitstoot van broeikasgassen dan in 1990. En dan spelen die stadsdelen ineens een cruciale rol: een beter milieu begint bij jezelf. De stadsdelen kunnen niet alleen hun eigen bedrijvigheid bij de kop nemen met een CO₂-emissiereductie-doelstelling - ook bij de daar gevestigde bedrijven is veel mogelijk. Uit een inventarisatie bleek dat maar liefst de helft van de CO₂-uitstoot afkomstig is van ondernemingen. Froukje Anne Karsten van de DMB: 'De stadsdelen kunnen dit gigantische besparingspotentieel benutten. En we merken dat men die kansen begint te zien.' Belangrijke winst dus, die begint met het besef dat er meer is dan alleen gevaar, schade en hinder door bedrijven. Wordt vervolgd.

Zie ook: www.arc.amsterdam.nl.

LICHT EN WARMTE

Besparen? Niet isoleren!

Je hebt een groot kantoorgebouw en je wilt besparen op je energierekening. Isoleren? Nou, niet te veel dus. Tenminste als het gaat om kantoorgebouwen met koeling en een hoge interne warmtelast. Aldus de ECN-brochure over het effect van isolatie op de warmte- en koudebehoefte van grote kantoren. Het zit zo. Zodra je koeling toepast in een gesloten systeem (een gebouw met airco), bestaat 's zomers het risico op oververhitting. Als je bijvoorbeeld met veel mensen en computers werkt moet de warmte worden weggekoeld. Nu zijn er voor isolatie allerlei subsidies beschikbaar. Een Amsterdams bedrijf zou in eerste instantie goedkoper uit zijn geweest als het isoleerde, maar koos ervoor het dak niet te isoleren. Uiteindelijk is het daarmee voordeliger uit. Je moet het wel even weten. Vanwege die hoge interne warmtelast is het 's winters niet nadelig: het effect van isolatie op de verwarmingskosten is klein in verhouding tot het effect van isolatie op de koelingskosten in de zomer.

En er was licht!

Huizen, kantoren, winkels: nooit is het donker in de stad. Ons project Tankstations

bracht enorme besparingsmogelijkheden op de gevelverlichting van tankplaatsen letterlijk aan het licht. De insteek van een nieuw ECN-rapport over verlichting in Amsterdam was: hoe beperk je de hoeveelheid licht die nodig is in kantoren, detailhandel, hotels, garages? Metingen maakten duidelijk wat daar nu eigenlijk 'hing': welk geïnstalleerd vermogen, hoeveel branduren. Volgens het ALARA-principe werd bepaald wat de gemiddelde lichtsterkte in een branche zou moeten zijn – vanzelfsprekend met een zekere speelruimte. Aan de hand van de zo vastgestelde referentiecijfers zullen onze inspecteurs bij controles ook de verlichting betrekken. En exploitanten wijzen op de mogelijkheden: automatische schakelaars en dimmers bijvoorbeeld, zuinige lampen, en – heel belangrijk: regelmatig reinigen! Al die accentverlichting - het uitlichten van specifieke producten – kost geld, tenslotte. En verlichting levert in de zomer een hoge warmtelast op, die weer moet worden weggekoeld. Door excessen aan te pakken, zullen er uiteindelijk lichten doven, is de verwachting.

Kijk ook eens op: www.platformlichthinder.nl

Vervoercoördinator Amsterdam: quick winner!

We kondigden het al aan: de gemeente Amsterdam heeft haar eigen vervoercoördinator. Zijn taak: de enorme vervoerstromen van zo'n 45 gemeentelijke diensten in betere banen leiden. Eerst inzicht krijgen in alle stromen, dan mobiliteitsmaatregelen

op maat nemen. Zodat de leefbaarheid en bereikbaarheid toenemen, en de CO₂-uitstoot vermindert. Verkeer.advies levert de coördinator, verzorgt de communicatie, voorbeeldprojecten en zogeheten *quick wins*: makkelijk in te voeren maatregelen die snel aantoonbaar resultaat geven, zoals de *mobility card* en rijstijltrainingen.

De planning: voor eind volgend jaar alle mobiliteitsknelpunten in kaart hebben, voor vijf diensten een aanpak op maat, en uitvoering van enkele innovatieve maatregelen. Meer over de coördinator in de volgende VR in Mokum.

Zie ook:

www.verkeeradvies.nl

MobiliteitsManagementMaatregelen op Maat

KORT & GOED

Ondernemers managen vervoer

Ondernemers willen dat hun bedrijven goed bereikbaar zijn. Ze kunnen daar een steentje aan bijdragen door vervoermanagement. Aldus MKB en ondernemersorganisatie VNO-NCW in hun vervoermanagement-brochures. De maatregelen: een fietsenstalling, de fiets van de zaak, OV-abonnementen, carpoolen, een bedrijfspoolauto. Zeer leesbaar en toegankelijk voor ondernemers, gebaseerd op concrete, effectieve maatregelen, met een sprekende checklist. Uitgangspunt: met weinig kosten en inspanningen werknemers stimuleren vermijdbaar autogebruik terug te dringen en reisgedrag te veranderen. Vervoermanagement is zo geen vreemd woord meer, als onze inspecteurs bedrijven bezoeken. En misschien voorstellen doen die nog verder gaan. Zie ook: www.vno-ncw.nl.

Afdwingen stadsverwarming lastig

Energiebedrijf NUON wilde in het Amsterdamse Westelijk havengebied meer bedrijven aansluiten op de stadsverwarming: een systeem waarbij warmte wordt gewonnen uit de verbranding van afval, en door een buizenstelsel wordt geleid ter distributie. (Zie overigens *Cool aan de Zuidas*, elders in dit nummer.) En wij vroegen ons af of we bedrijven konden verplichten stadsverwarming te gebruiken, als de terugverdientijd van de investering minder dan vijf jaar zou zijn. Juristen vogelden echter uit dat die verwarming buiten de inrichting zelf ligt, en dus geen deel ervan uitmaakt. Infomil gevraagd om een second opinion – daar had men immers ervaring met jurisprudentie op het gebied van groene stroom. Maar nee: ook Infomil zag weinig mogelijkheden. Jammer, want stadsverwarming is een energiezuinige verwarmingsoptie. Daarom krijgen onze inspecteurs extra voorlichting over dit onderwerp, zodat zij ondernemers beter kunnen motiveren over te stappen op dit alternatief. Vooral nuttig voor bedrijven die door hun gunstige ligging makkelijk aangesloten kunnen worden, en waar de ketels toch moeten worden vernieuwd!

De Zuidas, het prestigieuze Amsterdamse woon- en kantorengedebied nabij de RAI, moet een nieuw, bruisend stadscentrum worden met ongeveer 45% wonen, 45% werken en 10% voorzieningen. De plannen spreken van circa 2,5 miljoen vierkante meter bruto vloeroppervlakte. Het gebied zal straks evenveel stroom verbruiken als een stad met tweehonderdduizend inwoners. De bebouwingsdichtheid is veel hoger dan in een 'normale' stedelijke omgeving. Traditionele koeling willen we niet, en voor al te grootschalige warmte/koudeopslag ontbreekt de ruimte! Gaat WKO aan zijn eigen succes ten onder? - En is er een alternatief? Nic Frederiks, verantwoordelijk voor de duurzame ontwikkeling van het gebied, over een onorthodoxe oplossing. Hoe cool is de Zuidas?

Urban heat

De grote vraag naar koeling aan de Zuidas komt niet alleen door de vele kantoren, maar ook door de omgeving: het zogenoemde *urban heat island effect* - in dicht stedelijk gebied wordt in de loop van de dag zoveel warmte geabsorbeerd, dat de buitentemperatuur één tot drie graden hoger is dan elders. Het 'klassieke' koelen met elektrische koelmachines is duur en heeft meestal een laag rendement. Vandaar dat een aantal gebouwen aan de Zuidas (waaronder het ING-hoofdkantoor, een deel van de ABN-AMRO bank, en een deel van het WTC werken met de inmiddels populaire warmte- en koudeopslag (WKO): 's winters diep onder de grond koude opslaan, en die 's zomers gebruiken.

Frederiks: 'Projectontwikkelaars kiezen inmiddels zelf voor WKO: zelfde investering, meer rendement, minder kosten voor de gebruiker. En binnen drie tot vijf jaar terugverdiend. Er is echter één probleempje: ruimtegebrek. Juist het succes van de methode leidt tot een tekort aan opslagcapaciteit. Op de Zuidas moeten we op termijn in een koelbehoefte voorzien van zo'n 130 MW! Onder de trottoirs liggen veel leidingen. En we willen ook bomen. Er kan dus niet veel meer WKO bij. Wel wordt onderzocht of het een optie is onder elkaar in plaats van naast elkaar gelegen bronnen te gebruiken. Maar we gaan er nu vanuit zo'n 30 MW uit de bodem te kunnen halen, en 60 MW door stadskoeling te krijgen. En dat is - wanneer dat nodig is, over een jaar of dertig - uit te breiden met 30 MW.'

De voordelen

Energiebedrijf NUON ontwikkelde een plan voor stadskoeling waarbij diep water uit de nabij de Zuidas gelegen Nieuwe Meer wordt gebruikt: pompen halen er water uit, en voeren dat via een leidingstelsel naar de afnemers. Koelmachines brengen het water, dat tussen de acht en tien graden is, naar de gewenste zes graden. De Nieuwe Meer zou zo kunnen voorzien in 72 procent van de koelbehoefte. Frederiks: 'Naast die leidingen legt stadskoeling geen ruimtebeslag op de Zuidas, technisch noch vergunningstechnisch verwachten we problemen, en ook toekomstige uitbreiding betekent geen automatische claim op de schaarse ruimte. En we maken goede afspraken over de milieuprestatie en de tarieven.'

Stadsverwarming: an offer you can't refuse

Ook in de gebouwen hoeft geen ruimte te worden gereserveerd voor koelmachines en andere apparatuur. De hoeveelheid bruikbare vierkante meters stijgt hierdoor. En volgens NUON kunnen de investeringen voor de afnemers aanmerkelijk lager uitpakken dan die van WKO. Hopelijk is dat afdoende om opdrachtgevers en exploitanten te overtuigen, want de gemeente kan ze niet verplichten stadskoeling te nemen. Frederiks: 'Maar eigenlijk is het een *offer you can't refuse*.' In mei 2005 moet het stadskoelingnet operationeel zijn. Eerst moeten nog wel de effecten op de Nieuwe Meer worden onderzocht.

In het volgende nummer aandacht voor vervoermanagement aan de Zuidas.

De Nieuwe Meer

Koude uit oppervlaktewater

Via een centraal buizenstelsel warmte of koude leveren:

zie daar het concept van stadsverwarming en -koeling.

In het Zweedse Stockholm is het stadskoelingnet een succes: qua efficiency en milieuprestatie kan het wedijveren met WKO.

Het systeem levert gekoeld water aan kantoren, bedrijven en woningen.

In Stockholm gebruikt men daarvoor de natuurlijke koude in diep oppervlaktewater:

zowel uit de omliggende meren als uit de Botnische Golf.

Een efficiënte aanvulling op ondergrondse koudeopslag.

De theorie:

VR-opleiding Infomil

Marten de Vries, senior inspecteur handhaving, werkt nu anderhalf jaar bij de DMB.

Meteen na zijn aanstelling kreeg hij een basisopleiding, waarin hij 'al even kon rui-ken aan de VR', die meteen zijn belangstelling wekte. Onlangs volgde hij met dertien collega's het Infomil-'kennistraject'

Verruimde Reikwijdte, over alle VR-aspecten, plus de zo belangrijke communicatie, én met een praktijkgedeelte, dat binnenkort volgt.

Zijn bevindingen.

'Een nuttige cursus met goede cases, hoewel ik me al enigszins in de materie had verdiept. Ook onder collega's was geen wanklank te horen. We begonnen met een dag algemene inleiding; afvalpreventie en afvalscheiding volgden, vervolgens behandelden we energiebesparing, waterbesparing en afvalwater, en vervoermanagement. Tot slot kregen we een dag communicatievaardigheden. In juni volgt de praktijkdag, en ik zie er erg naar uit actief met VR aan de slag te gaan. Het is niet alleen een verbreding van mijn werkzaamheden, het is een avontuur, het motiveert – en dat is meer dan een leuke kreet: ik meen het!'

Heeft hij nog helemaal geen praktijkervaring dan?

'Ik deed een aspectcontrole afval bij een verzorgingshuis, en de bedrijfsleider bleek totaal geen kijk te hebben op milieuwetgeving. Via hem verzocht de directie mij om meer informatie. Nu zijn wij geen adviesbureau, maar ik zei: bij de hercontrole kan ik wel wat meer uitleggen. Dat werkte uitstekend: het huis is één vestiging van een serie verzorgingshuizen, waar nu overal milieumappen liggen, die verder uitgewerkt kunnen worden met besparingsplannen!'

Het meest interessante VR-aspect?

'Vervoermanagement. Dat is toch een fenomeen. Voor ik hier kwam, werkte ik bij KPN, en zat ik hele dagen in de auto. Er bestond gewoon niets anders voor me. Ik stond elke dag anderhalf uur in de file. Mijn voornaamste bezigheid was me excuseren dat ik weer te laat een overleg binnenstapte. Toen ik hier aan de slag ging, moest mijn vrouw me uitleggen hoe een strippenkaart werkte en wat zones waren. En ik begon me rot te lachen om die files. Inmiddels doe ik mee met het fietsplan en heb ik een fiets van de dienst. Die files helpen oplossen en bijdragen aan een beter milieu: dat is het leuke.'

Het leukste van VR?

'Ondernemers enthousiasmeren en motiveren, wijzen op de positieve uitstraling voor hun bedrijf, zodat ze voor je uit wandelen en de samenwerking aangaan.'

Koeling dicht, het tocht hier!

In de vorige VR hadden we het over monitoring van het energieverbruik en de productcyclus in de supermarktbranche. Iets wat ondernemers graag doen. Maar uw buurtsuper heeft meer besparingsmogelijkheden. Patrick Teunissen van de DMB: 'Wie loopt er nooit rillend langs open koelingen in de supermarkt? Ik wilde daar al jaren iets mee, maar je moet het juiste moment kiezen.' Recent onderzoek wijst uit dat het afdekken van de zogenoemde vrieseilanden (waar u vissticks betreft) een energiebesparing kan opleveren van zo'n veertig procent. En bij verticale koelingen is dat maar liefst 55 procent! Tegelijkertijd bleek dat supermarkten dit meestal niet doen. Teunissen: 'In Amsterdam gaan we dit nu aanpakken door in overleg maatregelen te treffen. Anders zullen we handhaven. een landelijk signaal, want heel Nederland zit vol supermarkten, waarvan het energieverbruik nog steeds toeneemt.' Een belangrijk aandachtspunt dus bij controles.

Kijk voor mogelijke maatregelen op www.mja.novem.nl

